

TUMORY

Nikodem Mączyński (Wrocław)

Spacerując po leśnych ostępach, kniejach i uroczyskach jurajskich lasów wielokrotnie spotykałem dziwne twory, osobliwe narośla, głównie na brzo-
zach, ale nie tylko. Jak się przekonałem, na brzo-
zach przybierają one przedziwne formy i duże rozmiary.

Ryc. 1. Tumor na brzozie w Lasku Aniołowskim w Częstochowie. Fot. N. Mączyński.

Jedna z nich miała rozmiary 50 cm szerokości i 90 cm
wzrostu (Ryc. 1). Inne osobliwe narośla występują-

Ryc. 2. Tumor na brzozie w lesie w Blachowni. Fot. N. Mączyński.

ce na brzo-
zach mogą nie tylko budzić zdumienie, ale
i przerażenie (Ryc. 2, 3, 4).

Tumor, jak podaje słownik języka polskiego, to na-
rośl, guz, nowotwór na drzewie. Narośla takie mogą

Ryc. 3. Tumor na brzozie w lesie w Szarlejce. Fot. N. Mączyński.

być spowodowane przez bakterie, wirusy lub grzy-
by. Tumory bakteryjne wyróżniają się zdrewniałą
strukturą pokrytą korą i w większości przypadków

Ryc. 4. Tumor na brzozie w lesie pod Częstochową. Fot. N. Mączyński.

początkowo są nieszkodliwe. Drzewo mimo wszyst-
ko rozwija się nadal. Badania genetyczne tumorów
drzewnych przyczyniły się do rozwoju inżynierii
genetycznej. A poznanie zachodzących nietypowo

przemian genetycznych przyczyniło się do postępu w wytwarzaniu leków.

Ryc. 5. Osobliwa narośl na wierzbie. Złoty Potok. Fot. N. Mączyński.

Spacerując po lesie zwracam szczególną uwagę na młode narośla, niekiedy jeszcze małe, ale bardziej interesujące, jak ta kulista narośl na wierzbie (Ryc. 5), narośl na brzozie (Ryc. 6), „ucho” na grabie (Ryc. 7), „migdał” na buku (Ryc. 8), „pierścień” na dębie (Ryc. 9).

Ryc. 6. Młody tumor na brzozie. Piekary. Fot. N. Mączyński.

Przyroda wszystkich nas zadziwia, i obserwatorów, i przyrodników, to bardzo dobrze. Jak dobrze, że leśnicy nie wycinają takich osobliwych drzew. Jak dobrze, że istnieją rezerваты leśne na Jurze Krakowsko – Częstochowskiej.

Ryc. 7. Narośl w kształcie ucha na grabie w Rezerwacie „Zielona Góra” pod Częstochową. Fot. N. Mączyński.

Ryc. 8. Osobliwa narośl na buku w Rezerwacie Ostrężnik. Fot. N. Mączyński.

Ryc. 9. Osobliwy pierścień na sędziwym dębie w Rezerwacie Parkowe w Złotym Potoku. Fot. N. Mączyński.